

УРЖВХ. № 378/12.11.2015г.

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Апостол Николов Славчев, д-р,
член на научното жури съгласно заповед на Ректора на НСА „Васил
Левски“ - ЗП-1970 / 15.10.2015, във връзка с провеждането на защита на
дисертационния труд на Григор Красимиров Гутев
на тема:

„ПРОМЕНИ В СПОРТНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРЕПЯТСТВЕНОТО БЯГАНЕ СЪОБРАЗНО КОМПЛЕКСНИТЕ ФАКТОРИ НА ПОСТИЖЕНИЕТО“

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“
в професионално направление: 7.6.Спорт,
по научна специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и
спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)

I. Данни за докторанта

Григор Красимиров Гутев е роден на 31 август 1987 г. Средното си образование завършва в родния си град Габрово, като възпитаник на Националната Априловска гимназия, през 2006 год. През есента на същата година той вече е студент в НСА „Васил Левски“, Треньорски факултет, Специалност „Лека атлетика“ където през 2010 година придобива ОКС Бакалавър. През 2010-11 г. продължава обучението си в НСА в Магистърска програма „Спорт за високи постижения“ и придобива ОКС „Магистър“. От ноември 2012 г. е зачислен за редовен докторант в професионално направление 7.6.Спорт по научната специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура). Следва да се отбележи, че през годините на обучение и придобиване образователните степени Григор

Гутев активно се занимава със спорт – отначало, като състезател в препятствените бягания, а в последствие и като треньор по лека атлетика и кондиционна подготовка. По време на обучението си в докторската програма той успешно се представя и в качеството си на хоноруван преподавател към катедра „Лека атлетика“.

II. Характеристика на представения дисертационен труд.

Дисертационният труд на Григор Красимиров Гутев е в общ обем от 166 страници. В рамките на този обем са приложени 45 фигури и 39 таблици.

Структурата на дисертационния труд е класическа за подобен вид разработки. Започва с увод, след който съдържанието е разпределено в четири основни глави: гл.I. Литературен обзор; гл.II. Цел, задачи, организация и методика на изследването; гл.III. Анализ на резултатите; и гл.IV. Изводи и препоръки.

В края на дисертационния труд е поместена справка за 106 научно-методични източници, от които 37 на кирилица, 69 на латиница.

Актуалността на тематичната насоченост на дисертационния труд се състои, както в непреходната полза, а също така и в нарастващата необходимост от търсене на нови иновативни форми за разкриване на същността на спортната техника, която при бяганията през препятствия е от съществено значение за крайния спортен резултат.

Уводът на дисертацията е много кратък и насочващ към целта и ползата от дисертационния труд.

Глава първа на дисертационния труд – ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР е в рамките на 45 страници. Съдържанието ѝ е подредено в логическа последователност, като постепенно се разкрива научно-методичната теория, във връзка с разглеждания в дисертацията проблем.

С голяма вещина е представено всичко онова, което е необходимо, като основа от познания, за да се стигне до идеята, заложена в дисертационния труд.

- Представена е спортната техника в бягането през препятствия като определящ фактор при формирането на крайния спортен резултат.
- Изведена е нейната роля за реализацията на двигателния потенциал на препятствениците по отношение на възможностите им в отделните комплексни фактори в препятствения спринт - Стартово ускорение, Максимална препятствена скорост и Специална препятствена издръжливост.
- Последните, докторантът обосновава посредством принципите на теорията за специализираното разнообразие на проф. Михаил Бъчваров. Подход, който заслужава адмирации, тъй като с него се утвърждава значимостта на една от малкото теории в спортната наука с български произход.
- Направен е обстоен преглед на научно-методичната представа и множество изследвания свързани със спортната техника на препятственото бягане, като е отделено внимание и на най-малките детайли за да се разкрие до край спецификата на този сложен конгломерат от двигателни действия.
- Последното е направено с голяма вещина в подглава 1.3. **ВЪЗГЛЕДИ ЗА КИНЕМАТИКО-ДИНАМИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕПЯТСТВЕНОТО БЯГАНЕ В НАУЧНО-МЕТОДИЧНАТА ЛИТЕРАТУРА**, което от една страна е атестат за високото ниво на познанията на докторанта в тази насока, а от друга се явява научно-обоснована селекция на показателите, които авторът на дисертацията включва в своето изследване.

Като цяло с изложеното в първите три подглави на литературния обзор се дава отговор на първа и на част от трета задача на дисертационния труд.

В края на първа глава в подглава I.4. е представена работната хипотеза. Тя е обоснована, като нов разширен, диференциран, съобразно комплексните фактори на постижението, възрастта и квалификацията, подход на изграждане на спортно-технически критерии с подчертан приложен характер, като предпоставка за усъвършенстване на контрола и оценката, а от там и работата за развиване на препятствената техника.

Втората глава – „ЦЕЛ, ЗАДАЧИ, ОРГАНИЗАЦИЯ И МЕТОДИКА НА ИЗСЛЕДВАНЕТО” по структура отговаря на общоприетите норми.

Целта е представена ясно и тя логично произтича от работната хипотеза.

Задачите, с които следва да се реализира поставената цел са 5. Като логическа последователност и насоченост, може да се приеме, че чрез тяхното решаване поставената цел – **„Усъвършенстване на техническата подготовка в препятственото бягане посредством разкриването на оптимизационни критерии за спортната техника, свързани с проявата на отделните фактори на спортното постижение”**, ще бъде реализирано и научно обосновано.

Методиката на изследване е представена коректно и точно.

В кратък и лаконичен стил са представени обектът, предметът и контингентът на изследване.

Организацията на изследването е достатъчно подробно описана и внася значителна яснота около същността на извършената от докторанта научно-изследователска дейност.

Методите на изследването са удачно представени. Недостатъчно ясно са представени начинът на подбор и характеристиката на 37-те

показатели, които са предмет на изследване, както и методите за математико-статистически анализ на данните.

Третата основна глава на дисертационния труд „АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ” се състои от три подглави.

Първата подглава III.1. АНАЛИЗ НА ИЗМЕНЕНИЕТО НА СКОРОСТТА В ПРЕПЯТСТВЕНОТО БЯГАНЕ НА 110 М ПРИ СЪСТЕЗАТЕЛИ С РАЗЛИЧНА КВАЛИФИКАЦИЯ И ВЪЗРАСТ е свързана с разкриването на специфичните особености в разпределението на усилията по състезателното разстояние в препятствения спринт на 110 м при отделните възрасти експертно разделените в тях квалификационни групи. Може да се приеме, че възприетия тук подход за анализ, разкрива наличието на определени тенденции в тяхната състезателната изява и дава отговор на втора задача на дисертационния труд. В същото време са изведени и разкрити резерви, за установяването на които, може да се използват и предложените модели за оценка на изменението на скоростта на бягане на препятствениците от съответната възраст в подглава III.3.

Втората подглава III.2. КИНЕМАТИЧЕН АНАЛИЗ НА ПРЕПЯТСТВЕНАТА КРАЧКА СЪОБРАЗНО ФАКТОРИТЕ НА СПОРТНОТО ПОСТИЖЕНИЕ е разработена най-задълбочено и обстойно. Изследвана е вариацията и взаимовръзката на всеки един от 37-те показатели за препятствената техника със спортния резултат и то при тяхното проявяване в условията на трите комплексни фактора. Възприетия подход да се анализират резултатите от изследването по отделните възрастови групи, е допълнен със сравнение между възрастовите групи и при проявата на отделните фактори. Така се разкрива една нова отправна точка за анализ на спортната техника според приоритета на отделните показатели. Така направения тук анализ дава обосновано спомага за решаването на трета и четвърта задачи на дисертационния труд.

В третата подглава III.3. АПРОБАЦИЯ И ОБОСНОВАВАНЕ НА СИСТЕМА ЗА КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА КИНЕМАТИКО-ДИНАМИЧНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ НА ПРЕПЯТСТВЕНОТО БЯГАНЕ НА 110 М ПРИ СЪСТЕЗАТЕЛИ ОТ РАЗЛИЧНА КВАЛИФИКАЦИЯ И ВЪЗРАСТ е свързана с приложната страна на резултатите от дисертацията. Тук считам, че по-точно би било, ако в заглавието на подглавата словосъчетанието „кинематико-динамичните“ се замени със „спортно-техническите“ или „кинематичните“. Така заглавието по-точно би отговаряло на съдържанието на подглавата, където умело са представени примери, разкриващи възможността, как да се използват в практиката предложените в дисертацията таблици за контрол и оценка на показателите за изменение на скоростта и нивото на показателите за спортна техника проявени в условията на отделните комплексни фактори на постижението.

Считам, че като цяло трета глава на дисертацията е разработена оригинално и със нужната всеобхватност на анализа. Изложеното тук разкрива научния потенциал на докторанта и задълбочените му познания, които умело са използвани в анализа на многообразието от показатели с оглед извличането на необходимата за целта на дисертацията информация и заключения.

Глава четвърта – ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ е сравнително кратка. Формулирани са 5 основни извода, като са формулирани и конкретни препоръки, което е залегнало и в идеята на дисертационния труд.

Всеки от изводите е представен като своеобразен отговор на отделните задачи от глава втора на дисертацията, но считам, че в глава Анализ на резултатите съществуват още много съществени неща, до които докторантът се е докоснал в дисертацията си и те са предпоставка за бъдещо развитие на изследванията му препятствения спринт.

III. Критични бележки, въпроси и препоръки

Освен вече изложените по горе критични бележки и предложения други акценти в тази насока са използването на някои дискуссионни термини, но те не променят общото задоволство от добре оформения и структуриран труд.

Моят въпрос към докторантката е:

Как би следвало да се използва в практиката смяната на мястото на отделни показатели в йерархичния ред на отделните фактори на постижението?

IV. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Приносите на предложеният ми за рецензия дисертационен труд могат да бъдат диференцирани в няколко аспекта.

1. Приноси в теоретичен аспект.

Предложен е нов подход при анализа на показателите за спортната техника в препятственото бягане съобразен с изявата на отделните комплексни фактори на спортното постижение.

Отдиференцирани са най-значимите спортно-технически показатели за препятствена техника, в зависимост от връзката им със крайния спортен резултат и комплексния фактор на тяхното проявление.

2. Приноси в теоретико-приложен аспект

Разработени са нови обективни критерии за контрол и оценка на отделните показатели за препятствена техника и изменение на скоростта на бягане съобразени, както с комплексните фактори на постижението, така и с възрастта и квалификацията на препятствениците на 110 м.

3. Приноси в приложен аспект

Изведени са регресионни модели с възможности да се използват в спортно-педагогическата практика за усъвършенстване на двигателните действия при бягането през препятствия.

Предложени са организационно-методични указания за изследване и оценка на спортната техника на препятственото бягане с възможност те да се прилагат самостоятелно от треньорите в тази дисциплина.

V. Оценка на публикациите по дисертацията

Във връзка с дисертационния труд, докторантът е представил 4 публикации, излезли през последните две години (2014 и 2015 г.). Тяхното съдържание веднъж е било представяно, като доклади на международни научни конференции, а в последствие са включени в сборниците от тези форуми. Имам забележка, относно втората публикация от приложения списък, която е представена в документацията само под формата на абстракт и липсва пълното и съдържание.

VI. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд е изготвен съобразно общоприетите стандартни изисквания, отразява същността на дисертационния труд и е достатъчно информативен.

VII. Заключение

На края искам да подчертая, че е на лице актуален проблем, за чието решение е посветено изследването в дисертацията и е разработен оригинален иновативен подход, с подчертан приложен характер.

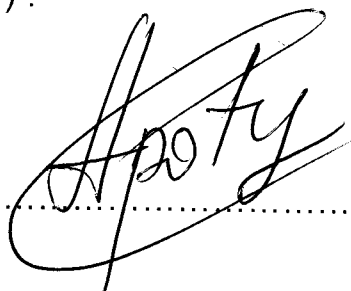
В заключение считам, че представеният ми за рецензия дисертационен труд на Григор Красимиров Гутев, на тема: „ПРОМЕНИ В СПОРТНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРЕПЯТСТВЕНОТО БЯГАНЕ СЪОБРАЗНО КОМПЛЕКСНИТЕ ФАКТОРИ НА ПОСТИЖЕНИЕТО“ несъмнено има своите достойнства. Трудът представлява една оригинална и обогатяваща теорията и практиката на спортната тренировка в препятствения спринт разработка, което ми дава основание убедено и

категорично да предложи на членовете на научното жури да гласуват положително за присъждане на Григор Красимиров Гутев на образователната и научна степен „Доктор” в професионално направление 7.6. Спорт, по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ)”.

Гр.София
11.11.2015 год.

Рецензент:.....

проф. Апостол Славчев, доктор
НСА „Васил Левски”, Катедра „Лека атлетика”
Декан на УФ при НСА „Васил Левски”